

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani, a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la domnul Carol Schuler, București, strada Șelar, 10.

Epistole nefranțate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss Bernat „la loterie”.

VASILE A. URECHIA.

O știre sguduitoare ne-a sosit astăzi. Marele Român, neobositul luptător național, V. A. Urechia, președintele Ligei culturale din București, fost ministru și profesor de universitate, vicepreședinte al senatului român, a dispărut dintre noi pentru vecinicie. Ieri după amiază, la trei ore, lucrând la Istoria Românilor, monumentul său de operă istorică, cald și cu însușirea moris, deodată i-a căzut condeiul din mână, și a adormit — pentru totdeauna.

Nu există Român pe rotogolul pământului, care să nu fi cunoscut, să nu fi auzit pomenindu-se de numele celui mai înflăcărat Român, de entuziasmul și înălțarea națională V. A. Urechia. Și nu există ființă românească, liberă și subjugată, care să nu auză cele mai fierbințe lucrări la vârfurile durerii și tirii, că divinul Urechia, care viețea în treagă și-a jertfit-o chestiunii naționale, nu își va mai ridica oarevărul său în fața lumii, ca să opună cauza celor prigoniți de dușmani, amuțind acum pentru totdeauna...

Moarte... Moarte... Nimeni, nici o putere pe lumea asta n'a fost în stare să pună stavila iubirii de neam a marelui Urechia și tu, cumplită moarte, cum i-ai smuls acest foc din inimă, când era în vâpșă, când voia să lumineze câmpul întunecat al trecutului trist al națiunii române, și încă... pentru totdeauna.

Apusul întreg, lumea cultă întreagă nu odată a admirat pe regretatul V. A. Urechia, care nici o singură ocaziune n'a lăsat să treacă, fără ca să atragă atențiunea străinătății asupra mult prigoniției sale naționale, ruptă în bucoși de hotărâre politică, dar unită în setea de cultură, în dorul libertății și alidealurilor naționale.

Cu condeiul și cu graiul viu, un jumătate secol a mers V. A. Urechia în fruntea națiunii române, arătându-i calea spre ideal, desvoltându-i forțele și entuziasmul prin prezentarea celor mai ilustre pagini din trecut, prin înfățișarea idealului, care trebuie să ne fie farul luminos în drumul nostru spre împlinirea misiunii, ce Patronul tuturor popoarelor ne-a dat. Ear' națiunilor surori de câte ori nu le-a zis: Bată sorioara voastră mai mică, primiți-o între voi, e frumoză, sprintenă și dragă, ca și voi, deși n'a avut norocul, pe care voi l-ați avut, deși soarta ei a fost atât de dureroasă, atât de tristă... E deamă de îmbrățișarea voastră, întindeți-i mâna, nu o lăsați mlatrării străine, căci o să vă fie fală și cinste cu ea...

Mai înflăcărat V. A. Urechia, n'a existat. Pe acest teren cât n'a luptat, cât nu s'a străduit regretatul Urechia! Pe la congresele de pace prin Haag, prin Paris și prin Roma, cine nu cunoștea pe frumozul bătrân, — cum l-au numit italienii, — care nu lăsa să treacă niciun oarecărui conversație amicală, fără ca să atragă atențiunea străinilor asupra națiunii române și asupra imperioasei necesități a unei

alianțe panlatine. Revistele franceze, italiene și spaniole, de cătore n'au publicat cei mai înflăcărați articoli, eșii din ilustra peană a marelui Român, în scopul idealului, a urmărit, a alianței popoarelor latine.

„Voci latine” este un document neperitor, cum Urechia a știu să atragă atențiunea încreștii lumi latine asupra noastră, când frunții naștri au fost condamnați în procesul Memorandului.

Până în ultimele zile, Urechia a luptat în continuu pentru cauza românească. Mai în urmă într-o revistă politică din Neapole a combătut părerea ziarului brăillean „Preco Latinus”, redactat în limba latină, care susținea, că în Ungaria naționalitățile se bucură de cele mai mari drepturi, și că Ungurii sunt cei mai „loiali” și „liberali” oameni. Ca adnexă la articolul amintit, Urechia a alăturat și o hartă etnografică a Austro-Ungariei și României, care arată compactitatea Românilor prin toate ținuturile locuite de ei.

Cele mai bune atacuri au fost îndreptate din partea Ungurilor și pentru acest ultim act național în contra decedatului Urechia.

Astăzi dispar toate. Și dușmanii cei mai aprigi ai românismului trebuie să simtă în adâncul inimii lor admirație față de memoria celui, care virtutea patriotismului și a iubirii înflăcărate de neam, a ridicat-o la gradul superlativ.

Cu inima îndurerată, cu ochii plini de lacrimi, își pleacă azi genunchii întreagă națiunea română spre coveșugul aceluia bărbat, care viețea întreagă și-a jertfit-o pe altarul idealului național. Moarte lui V. A. Urechia este o pierdere pentru Românismul întreg; în persoana lui s'a stins unul dintre cei mai iluștri și, pe care l'a avut neamul nostru.

Memoria și viața mult regretatului V. A. Urechia se ne fie un necușat și de însuflețire, de entuziasm și de iubire de neam tuturor, și atunci idealul pentru care inima lui a bătut, pentru realizarea căruia a luptat, este un jumătate secol, mai curând ori mai târziu, trebuie să-l vedem realizat. — r.

Vasile A. Urechia s'a născut la 1834 în Piața (Moldova). Studile mai înalte, filosofice și juridice, le-a făcut la universitățile din Paris și Madrid. Întors în patrie a ocupat catedra de limba și literatura română la academia din Iași. La 1864 a fost numit consilier în ministerul de culte și instrucție în București și totodată profesor de limba și literatura română la universitate, în locul răposatului Ioan Maiorescu (1865). A fost apoi ales deputat în mai multe rânduri, ministru și de prezent unul din vicepreședinții senatului. Urechia între altele a întemeiat Liga macedo-română, pentru ajutorarea Macedonilor macedoneni, apoi a fost unul din întemeietorii Ligei culturale, primul ei președinte în urmăre prezident de onoare, apoi eardăși președinte și un zeos sprijinitor al scopurilor și însușirilor ei.

V. A. Urechia a dezvoltat și o mare și valoroasă activitate literară.

Sibiu, 6 Dec. 1901.

Primul cuvânt. În ședința din 3 l. c. a camerei franceze, când s'a bătut bugetul militar, deputatul M. Sabauau, estinzându-se asupra politicii externe franceze, a amintit de o foaie triplă alianță, cu Anglia și Statele Unite din America.

Aceasta — a zis Massabauau — e politica lui Geyot și noi trebuie să alegem între ea sau între politica lui Jules Ferry. Eu din parte-mi țin de mai bună pe această din urmă, adică alianța cu Germania. Nu mă tem a pronunța acțiunile numelui Germaniei.

La cuvintele aceste s'a născut în cameră o mișcare mare, ear' ziarul anglofil „Matin” raportând aceste, face următoarea observare:

Nu credem, ca Jules Ferry să fi dorit cândva, aliața cu Germania, este însă cert, că dela 1870 încopace Massabauau a pronunțat primul cuvânt de felul acesta în camera Francezei.

DIN AUSTRIA. Reichsrathul în ședința de Marți, în 3 l. c. a început dezbaterile proiectului de buget provizor, care s'a primit în prima citire.

Discuția a fost scurtă și fără incidente deosebite.

Mandatul lui Werner. Ieri s'a pertractat la Curie petiția dată contra mandatului lui Werner din Ighiu. Excepțiile formale au fost respinse, ear' în ce privește afirmarea, că Werner n'ar fi indus pe lista alegătorilor, Curia a dispus cercetare. Pertractarea continuativă se va ține în 21 l. c.

Indemnitate și provisor. Comisiunea bugetară a dietei Croyței a primit indemnitatea de trei luni și prelungirea pe un an de zile a provisorului cu Ungaria.

46%

Nu-i numeros clausus. Nici nu înseamnă procentele, cu cari siliți vor fi să se îndestulească creditorii „Fortunei”, ai băncii „Székely Udvarhely” și ai patrioților de primul rang: Gelb Samu și Strassburger Armin...

Nici nu e echivalentul ingerenței deputaților naționaliști în constelația politicii actuale, nici nu e măsura curățeniei sau a necurăteniei alegerilor trecute — nu! Altă însemnătate are numărul acestor. Însemnătate mare, ponderoasă, vitală!

Nu după calculația lui Reaumur, nici după a lui Celsius ori Fahrenheit am descifrat numărul 46%, ci din socotelile înaltului guvern maghiar, înaintate parlamentului, în cari face dare de seamă, că dintre studenții universitari 46,32% sunt Evreii, și că până-ce în ultimii 5 ani de abia a crescut într-un mod neînsemnat; până atunci numărul studenților Evreii s'a ridicat cu 2%. Să ne oprim nițel la socoteala aceasta, și apoi să facem și noi o contra socoteală!

Datele oficiale statistice zic, că „Hungaria felix” numărește 19 milioane de suflete. Din suma aceasta, 48% sunt Maghiari (compuși aici și vre-o 762 mii de Jidovi, adică aproape întregul popor ales al lui Dumnezeu), ear' 52% naționalități (Românii 18%, peste 3 milioane). Să mergem mai departe. Tot datele statistice mărturisesc, că dintre studenții universitari și de la academii 90% sunt Maghiari; 10% celelalte naționalități (Românii reprezentați prin 3,5%). Va să zică: din întreaga populație 48% (Unguri și Jidani) sunt reprezentați prin 90%; ear' 52% (naționalitățile) sunt reprezentate numai prin

10% la universități și academii... La absurditatea aceasta o să revenim încă!

Deocamdată să presupunem, și să presupunem, că tinerimea maghiară e reprezentată la universități și academii prin 90%. Să presupunem! Dar' totodată să venim cu la cele 46,32%, prin cari reprezentați sunt Evreii; 726 mii de inși, aproape 3% din întreaga populație!

46,32%?!... Ce înseamnă numărul acestia?!... Traduși în limba statisticilor înseamnă, că dintre toate populațiile Ungariei Evreii sunt aceia, cari în cea mai mare măsură posed forțele materiale spre înaintarea culturală; înseamnă, că în mâna acestor 726 mii de suflete e așezată cea mai puternică parte a averilor personale, că ei dispun de cele mai eminente garanțe și mijloace în creșterea generațiunii noi. Deja există o multime de fundațiuni pentru susținerea tinerilor Evreii universitari; prin redacțiile ziarelor jidano-maghiare, prin cancelariile private și publice se plăsează cu droaia tinerii evrei, astfel nu-i mirare, că numărul lor crește într-una pe la școalele mai înalte, că astăzi ei stau în frunte în această luptă, batjocorind statistica cu 46%!

Îsvoarele de ajutorare pe terenul cultural al Evreimii au însă și o sorginte esternală. Pe că a observat întreg estarul de pe continent, că Ungaria este cel mai prielnic teren pentru dezvoltarea și validitatea rasei semitice și în consecință dela noi o jertfă nu se abține, nimic nu se face de Evreii în Ungaria, ca banii din afară să nu incurgă spre ajungerea și mai repentină și mai sigură a scopului urmărit de această periculoasă rasă.

Toate acestea însă guvernul maghiar nu le vede și nu le aude. Politicianii unguri, fără deosebire de partid, strigă foc și fărâ în contra Ligei române și a „Schulverein-ului german”, dar' în contra operațiunilor sistematice de eucerire completă a Ungariei pe toate terenurile de cătră Jidani, acești politicieni miopi nu au nici o vorbă.

Poate e bine pentru noi naționalitățile, că în totul cu înțelesul Maghiarii soapătează în toate direcțiunile, și în special în ce privește cultura lor „națională”, astăzi aproape total jidovită; poate e bine că de pe terenul politic în scurtă vreme vor fi aproape echilibrul Ungurii din partea fraților lor nebotizați, dacă raportul de 46%, Jidani și 44% Maghiari la Universități și Academii nu se va schimbă. Dar' până atunci noi avem să îndurăm multe, foarte multe, în urma acestei calamități, acestei anomalii.

Rădăcinile vitalității Evreilor trebuie să le cercăm în miseria a celor, cari prin speculațiile scârboase, imbulzirile nerușinoase și prin machinațiunile nemiloase ale acestor indivizi ajungă la o stare nesuportabilă pentru mai departe! Aceasta vitalitate alor 3% din populație înseamnă miseria celorlalte 97%!

Birtățul evreu ajuns într-o comună românească se îmbogățește în 2-3 ani, — și tot atunci 5-10 familii ajung în cea mai deplorabilă situație; — și până ce pe pielea bieților țărani Kohn și Klein învață drept și chirurgie, artă și filosofie, până atunci faciorii noștri dau din coasă și îmblăcu, ca să poată trăi din grația jupânului și domnului „arendăș”.

Mare importanță au aceste 46% în toate straturile vieții sociale și politice — și mai virtos pe noi ne ating acestea — după Maghiari — mai de aproape — numai pentru că noi suntem cea mai valorabilă și numeroasă dintre naționalitățile coroanei sfântului Stefan; dar' și pentru aceea, pentru că nu există și locuit de Români, în care să nu se fi vîrît și acești noi decesenți ai „ligii”.

Dacă compatrioții noștri maghiari sunt indiferenți față de învaziunea fraților lor de rasă, dar' fără cruce, noi nu putem rămâne indiferenți! Dacă ea-

racterul culturii lor naționale până la 46%, prin cultura talmudică se oțelește, noi nu ne vom oțeli caracterul nostru național în această faurire. Și dacă preponderanța (46:44) evreiască e preamărită de guvernul maghiar, noi nu ne vom alătura lui în această preamărire!

Din contra! Preoții și învățătorii dela sate — și toți conducătorii și luptătorii culturii noastre naționale își vor ține de sfânta datorită a lupta din răpăneri contra astorilor de învaziune primejioasă și când primejdia e aproape, nu vor cunoaște piedeci și greutăți în lupta pentru apărarea intereselor și caracterului nostru românesc. Măna pociată a birțioșilor și geseftarilor dela sate neputincioasă trebuie făcută prin luminarea poporului și prin aprinderea acestuia din partea instituțiilor noastre economice și culturale — și în toate părțile — pe toate terenurile pentru prosperarea noastră materială și culturală să luptăm cu cele mai bune puteri ale noastre. Luptăm pentru aceste scopuri vitale luptăm totodată și contra ingerenței evreiești, care în cea mai mare parte singură a pus mâna aproape pe toate mijloacele material al acesteia n'a ridicat la 46%, scărițând măsura culturală a naționalităților la 10%. — admițând datele statistice maghiare.

Din aceste 10%, ale noastre sunt 3,5%; dar' nu numai față de aceste 10%, ci față de 46%, numai prin 3,5% e reprezentat echivalentul culturii noastre academice. Așa zice statistica maghiară. E absurd, ce zice — și aci revin la aceasta absurdă — dar' nu discut, pentru ce e absurd?!... Presintei numai, onorațiilor cetitori, proporțiunea simplă:

48:90=52:10.

Cine știe, că 48% înseamnă populația maghiară; 90% universitarii maghiari (cu cele 46% evreii); 52% înseamnă populațiunea, compusă din naționalitățile celelalte și 10% universitarii acestor naționalități; și cine știe, că în aceste 52% sunt cuprinși cele mai de viață elemente ale țării (Nemții, Românii, Sașii etc.); cine cunoaște așezămintele culturale ale naționalităților, cu scopul vedit al creșterii tinerimii universitare; și cine știe, că elementul evreesc e reprezentat prin 46%, la școale și universități — acela va vedea și, ca cunoaște tendința înaltului guvern, care în defavorul celorlalte naționalități pe tinerii unguri și li prezintă într-o proporție de 44%, numai ca prin această contrabalansare nația maghiară să apară de cea mai cultă din întreaga populațiune a acestei țări, și că înaintea lumii barem trebuie să salveze caracterul evreesc talmudic — maghiar — strămoșesc pe lângă cele 46% neo-maghiare!... O contra socoteală le-ar scărița a cele 44% până la 14%, — și ar poftim tablou — statistică maghiară!...

Ar fi vremea, că în cercuri ori-cât de restrinse să ne dăm toate alințele pentru realizarea unei controale a progresării noastre în toate păturile vieții publice și private. Controlă — prin date statistice!... Să le adunăm din sate, cercuri și comitate dela colectanți, bărbai de încredere și „institute”, și să le prelucrăm conștientios aceste date, — să facem o statistică separată, — căci numărul cuprinși în ea vor fi termometrele conștienței și forței noastre culturale-naționale.

Numerii vorbesc mai elocvent, decât ori-și de, și convinși sunt, că acești numeri și vor deminți toate dreptățile matematice ungurești, — cari se referă la noi, — acești numeri cunoscute ne vor face garanțe prosperării și ale validității noastre naționale; îndemni ne vor da la o muncă zelată, — și nădejde vor vrea în inimile noastre, că al nostru este viitorul.

Dr. T. C.

Doliu național.

Dureroasă știre despre încetarea din viață a marelui naționalist V. A. Urechid, ni s'a anunțat din București prin următoarea telegramă:

București 6. Dec. la 8.34 ore. dim.

Scritind istoria neamului, stegarul românismului, Vasile A. Urechid, moare subit la 3 ore după amiază.

Murșănu.

Imediat după primirea tristei știri s'au espedit din partea dlui Dr. Răju și „Tribuna” urmatoarele depeze de condolențe:

Dr. Urechid. București.

Perdere ce ați îndurat m'a mișcat adânc. Primiți condolențele mele.

Dr. Răju.

Dr. Urechid. București.

Primiți condolențele pentru ireparabila pierdere.

„Tribuna”

Liga culturală. București.

Regrete eterne pentru pierderea ce a suferit Liga și românismul în urma morții marelui naționalist Urechid.

„Tribuna”

Românii în municipii.

Din cercurile Cap. Mănăstur și Făurești (părțile chiorone anexate com. Solnoc-Dobăca).

— 30. Nov. a.

Alegerile în aceste cercuri au fost la 26. Noembrie. Inteligența română, în urma conștientizării de mai înainte, a fost bine organizată, și dacă totuși nu i-a succedat a scoate din urnă pe toți candidații săi, — aceasta împrejurare nu ei i se poate atribui, ci terorismului fără margini, care și azi mai domnește în acest nefericit comitat, — numit și pașalicul lui Bánffy de odinioară.

Începutul votării era de fapt pe 9 ore dim. — Cu câteva minute după 8, protopretorele ceroului Lăpușului ungureș, Dl. Vass Imre, însoțit de comisarul drumului László József prezentându-se în cancelaria comunală din Cap. Mănăstur, — cu toată serioșitatea a dat următoarea stranie poruncă, firește, în limba lui Arpad, pe care o traducem aci:

„Dle președinte! Aci sunt tipăriturile, coalele și ședulele de votare. Aceste din urmă le-am primit dela vice-comitele (azi designat de fișan) cu îndrumarea, că numai cei înduși în aceste ședule se fie alegeți, alții dacă s'ar întembla altcum, atunci toată alegerea va fi nimicită. Eu acum merg la Făurești, dar peste 2 ore viu îndărăt, până atunci ca substitut al meu îl conced pe dl comisar de drum. Încă odată notez însă, că la oas daos nu rețes candidații oficioși, alegerea va fi nimicită.

Apoi întorcându-se către notar zise: „Dle notar! Câți ani s'unt de când ești notar? 13, așadar? Va fi bine să grăjești.”

După aceste liniștit, că aici și-a gătat bine lucrul, și-a continuat calea către Făurești, unde credea și mai dubioasă reușita candidaților așa numiți oficioși.

Ajunghend la Făurești și convingându-se de înuta bărbătească a bravilor Români, alegători în frunte cu părințele Greblea, îndată s'a postat la ușa chiliei de votare cu ședulele oficioase la mână, comandând gendarmeriei să se concentreze în apropierea sa, și declarând sus și tare, că numai acelui va permite să intre la urnă, care va primi ședula dela dînsul.

Văzând alegătorii acest terorism ne mai pomenit și încălcarea de lege, — și încă din partea unui factor chemat în locul prim se apere și respecte legea, — s'au scandalizat și disgustat așa, că mulți fiind opriți a se folosi de dreptul lor propriu, pe baza legilor sancționate de Maiestatea Sa, — decăt se facă pe placul „Măriei Sale”, — au preferit a se depărta pe la vetrele lor fără a-și da voturile, — ear o parte din ei, văzând periculoșitatea cauzei noastre dreaptă și vînd a ajuta cu ori-ce preț cauzei, — s'a folosit de acel mijloc, că de formă au primit ce e drept ședulele noastre și intrînd în lăuntru le-au dat aceste din urmă.

Pe această cale au putut ajunge la urnă mai mulți alegători, validându-și astfel dreptul lor.

Venindu-i însoțitorului la cunoștință aceasta „mărie” — expresiunea „Măriei Sale” — s'a aprins de mânie și ca să se convingă în persoană despre adevăr a petrecut pe unii alegători chiar până la masa de votare, și când a văzut că acestia pun pe masă ședule albe (ale noastre erau albe) dînsul fără cea mică sfială le-a luat dinaintea președintelui, ear pe alegători i-a dat pe ușa afară, apostrofându-i în cel mai murdar mod, ba pe unii i-a apucat chiar de pept și aruncat pe treptele cancelariei, unde se ținea alegerea. Astfel a păt: Nistor Vasiliu, Bartos Stefan, Micle George lui Andrei, Micle Nechita lui George și Suciuc Stefan din S. Copalnic, Marc Ion din Vad ect.

Într'aceea, fiindu-i frică, că nici de aci încolo controla nu va fi destul de ageră, a păt la pact cu ai noștri, — pe baza cărui în favorul dlui Dr. Victor Colceriu din Lăpușul-ungureș, — a sacrificat pe învătătorul ref. Magyarosi János tot din Lăpuș.

Ajunghend toate acestea nelegiuri la cunoștință inteligenței din Capolnoc-Mănăstur, domnii George Petrovan și Teodor Medan ca să se convingă în persoană despre nesdrăvănile atotputernicului Vass și la caz de lipsă se poată da informațiuni esacte, au alergat la fața locului, dar au ajuns prea târziu, — căci deși abia era o oră d. m. când au sosit în Făurești, — alegătorii deprimăți cu totul în urma volnicilor protopretorului, — toți s'au fost împrăștiat, și numai la atîta rezultat au putut ajunge, că au convenit cu „Măria Sa” și l-au luat la răspundere.

Interpelat din partea dlui Petrovan dacă s'unt adevărate ori ba, încălcările de lege și forța brutală ce a comis în decursul votării față de alegători, — a recunoscut fără nici o genare înaintea alor 4 martori, că toate s'unt adevărate, — a comis cea mai mare încălcare, suprimînd dreptul liber de alege, și ca s'ousă numai atîta a adaus, că aceste toate le-au comis la porunca vicespanului, neputîndu se opune, avînd familie grea și trebuind să-și zacă la inimă fericirea ei.

Ear când dl Teodor Medan a făcut observarea, — că în urma acestora în comitatul nostru și azi domnește era lui Bánffy și prin urmare pentru aceste ilegalități nici că-i este frică de vre-o urmărire din partea cuiva, — a răspuns afirmativ și la acestea zicînd, că nu-i este frică de nimic și de nimenea, de oare-ce la spatele lui stă vicespanul și ministrul de interne, oari nu numai că nu-l vor urmări, ci din contră s'vor lăuda și remunera aceste fapte.

Etă stîm și respectul față de lege sub guvernul omului dreptului și dreptății.

Contra acestor volnici și încălcări de lege s'a dat recura, însă și dela acela puțin avem a aștepta, — de oare-ce azi la noi se adevărește mai mult ca ori-cînd proverbul, că „Turoul te bate, Turoul te judecă.”

Am părăsit Făurești, indignați până în adîncul sufletului nu numai din cauza ilegalităților comise de Vass, ci și pentru înuta slugarnică a președintelui alegerii, dl Teodor Sovre, administratorul prot. al tractului Cetății de Peatră, care nu numai că n'a avut un singur cuvînt de protestare față de aceste volnici și ilegalități s'evîrgite toată ziua înaintea ochilor săi, — ba din contra, ca o dovadă, că toate le află de bune și prin urmare le aprobă, — demonstrativ a cerut dela „Măria Sa” ședula oficioasă și spre scărba și indignarea tuturor celor prezenți o a aruncat în urnă.

Etă până unde ajunge uitarea de sine și aplecarea spre slugarnicie a unui bărbat, care trăiește cu prescură românească, — se girează înaintea alor sei de Român bun și apoi chiar pe baza poziției sale ocuip am aștepta cu toți, ca turma ce o păstorește, să o aopere și ocrotească, ear nu se o deie pradă volnicilor.

Corectă și deamă de toată lauda a fost și aci înuta dlui preot Greblea, care nu numai acum, ci totdeauna a fost și este la înălțimea chemării sale ca preot și ca Român.

În Cap. Mănăstur au fost alegeți d-nii: Stefan Barle, notariu, Georgiu Petrovan, preot și director de bancă, Alexe Stupar, proprietar, Ioan Dragomir, preot, Români; Roth Abraham și Davidovics Victor, izraeliți și László József, Maghiar.

În ceroul Făureștilor: Anca Sándor (Român de naștere), Georgiu Iános, canonic (Român de naștere), Vartolo-

meiu Pasca, Român, Sovre Tivadar, (Român de naștere) Dr. Victor Colceriu, Român, și Lebedy Iános maghiar.

T. M. Măgureanu

Din cercul Năsăudului.

În 28. Noembrie a fost alegerea membrilor municipali în cercul Năsăudului, după ce prima alegere a fost invalidată. Dar și de astă dată lista Românilor a căzut cu 8 voturi față de lista oficioasă a protopretorului Bodo. În lista acestuia au fost alegeți și trei pretini ai lui Ciocan: Gheție, Pletos și V. Pop, oari cu toate că înainte de alegeți au declarat că dacă vor fi alegeți în lista oficioasă vor abzie, până acuma nu au abzie.

Din Arad.

Pe Luni, 16. Decembrie la orele 9 a. m. este convocată congregația comitatului Arad. La ordinea zilei s'unt alegerile funcționarilor comitatensii.

In Caraș-Severin.

„Drapelul” de Mercuri publică rezultatul alegerilor municipale din toate cercurile comitatului Caraș Severin.

Au fost alegeți în total 73 Români, între cari însă și câțiva notari cere.

Din dietă.

În ședințele ultima ale dietei ungare la ordinea zilei a fost proiectul de lege despre indemnitate. Trei oratori din cele trei partide opoziționale au luat parte la discuția de Marti Komjathy și Lovász Márton, independenți, nu ved nici o schimbare de sistem. Pretind teritoriul vamal independent. Poporul Zichy I. protestează în contra înșinării, că partidul seu ar fi condus de idei reacționare și ar pacta cu naționalitățile.

Mercuri s'a continuat discuția. Csávolzky, kossuthist, a vorbit despre raportul dintre Austria și Ungaria, cerînd deslușiri dela guvern despre tractările asupra tarifului vamal. Singurul democrat Vázsonyi Vilmos a vorbit apoi, atacînd pe foștii apponyisti, guvernul și pe poporali, și accentuînd în special lărgirea drepturilor constituționale, și introducerea sufragiului universal. A zeflemisat apoi tendința de a ajunge la un titlu de nemeșie, uitîndu-și, că chiar conaționalii săi, Evreii s'unt aceia, cari se bat după nemeșul maghiar.

Răspunghend la observările făcute din partea oratorilor precedenți, Széll declară, că nu e dușman (?) lărgirii drepturilor constituționale, dar introducerea sufragiului universal o consideră ca un pericol pentru edificarea statului național maghiar. Politica Ungariei nu e condusă din Viena. Tariful vamal va fi stabilit astfel, ca interesele economice ale Ungariei să nu sufere nici o daună. Reacționarismul partidului poporal îl vede Széll în accentuarea revizuirii legilor politice bisericiești.

După acestea proiectul a fost primit în general.

În ședința de ieri proiectul a fost primit și în special, fără nici o discuție.

A urmat apoi proiectul despre prelîngirea pașului financiar cu Croația. Barta Ödön cere stabilitate. Ține de prea scumpă frățietatea cu Croația. După ce a mai vorbit Madarasz József și prim-ministrul Széll, proiectul a fost primit ca basă a discuției speciale.

Revista esternă

Bulgaria.

Schimbară aspră de note între ministrul Daneff și consulul general american Dickinson, care face responsabil generalul bulgar pentru eventuala moarte a misionarei Miss Stone, lasă să se prevadă un conflict între America și Bulgaria. După cum se comunică, guvernul american va cere dela Sulten ca suzeranul Bulgariei, ca să facă pașii de lipsă pe lângă statul vasal în privința acțiunii de despăgubire.

Reprezentantul Sârbiei din Sofia a sosit la Belgrad, ca să facă pregătirile pentru vizita membrilor sobraniei. Vizita va fi înapoiată la finea lui Decembrie, când vor merge membrii sârbinei cu întreg biroul la Sofia. Acestor vizite inițiate de Rusia li se atribuie mare însemnătate politică.

Din Bitolia se anunță, că partizani ai lui Sarafoff, constituiți în bande înarmate, fac presiuni asupra populațiunii bulgare din Macedonia pentru a se pro-

nunța colectiv contra noului comitet revoluționar din Sofia.

Propaganda sarafofistă e dusă cu multă activitate și acei cari resistă s'unt terorizați cu amenințări de moarte.

Statele-Unite din America-de-nord.

Congresul Statelor Unite a fost deschis de presidentul Roosevelt prin un nunțiu, în care se accentuează necesitatea unor măsuri energice contra anarhiștilor și contra imigrării. Amintește cu vorbe calde de presidentul McKinley și provoacă congresul să voteze legi, cari să oprească intrarea anarhiștilor în America, ear cei-ce se află acum acolo, să fie expulsați. În privința imigrării declară, că legile existente nu s'unt suficiente, ca să impedeze intrarea de persoane problematice ca morală și avere. Vorbește de necesitatea de a mări flota și de a adopta o politică liberală în privința vămilor, pentru ca comerțul estern american să-și poată câștiga nouă debuşeuri.

China.

„Wolff bureau” află din Shanghai, că un edict al Impărătesei Mame, care a fost deja publicat, desmoștenește pe Pu-Cin, fiul principelui Tuan și care era considerat ca moștenitor al tronului. Pu-Cin a fost gonit dela Curte, dar conferindu-i-se titlul de Duoc.

Edictul spune, că fiul unui om, care prin uneltirile lui a deslăntuit revolta boxerilor și împinsese Curtea pe marginea abisului, nu mai poate fi menținut ca moștenitor al Tronului.

Foile engleze aduc știrea, că pertractările referitoare la Mangiuria s'ar fi întrerupt, mai ales din cauza opoziției făcute de Japonia.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Trimisii Burilor în Europa au ținut în Bruxella o conferință, în care a comunicat Dr. Leyds, că până acum nu există nici o propunere acceptabilă de pace din partea Englezilor. Burii nu vor accepta o autonomie sub controlul lui Milner, cu atât mai virtos, că dispun de destule arme, munițiuni și proviant, ca să mai poată continua răsboiul încă cel puțin 5 ani.

Regina Wilhelmina a oferit Angliei în mod confidențial intervenția ei pentru cazul, că guvernul englez ar vră să înceapă pertractări de pace cu conducătorii Burilor. Guvernul holandez pertractează cu cel englez pentru transportarea femeilor și copiilor burii la Holanda. Proiectul e spriginit de Rusia și Franța.

În Gratz s'a ținut un meeting de teme, care a protestat contra oruzimilor engleze comise în acest răsboiu.

Știri mărunte.

Agenții prințului Karageorgievici, pretendentul la tron, au început din nou să cuture țara făcînd o activă propagandă contra regelui Alexandru.

Emisarii prințului Karageorgievici dispun de mari sume de bani.

Se semnalează nouă atacuri ale Cursilor în contra Armenilor, în împrejurimile orașelor Mus, Bitlis și Sasun.

Ziua înoronării regelui Edvard a fost satorită pe 26 Iunie 1902.

Rusia și Germania au adresat săptămîna trecută note identice către celelalte puteri, invitându-le la o schimbare de păreri pentru măsurile comune, ce-ar fi de luat contra anarhiștilor.

Răsulații din districtul Panama au fost bătuți. Guvernul columbian a reintrodus cenzura depeșelor.

Din cercurile învătorești.

— Adunarea de toamnă a rev. inv. gr-cat din desp. Făgărașului.

— 27. Nov. n.

Reuniunea învătătorilor gr-cat din despărțământul Făgărașului, și-a ținut adunarea de toamnă la 17. Nov. în comuna Homorod.

Încă în preseara zilei au sosit o parte din învătătorii mai depărtați cu președintele despărțământului în frunte, ear alții au sosit dimineața de timpuriu, așa că la orele 9 toți au luat parte la serviciul divin conform punctului I. din program. Cântările dela sf. liturgie le-a eșecutat cu mare acuratețe corul învătătorilor.

Mare surprindere a făcut participarea mișției (husarii) ce staționează în această comună, la serviciul divin, oari în mare înută s'au prezentat sub conducerea unui căpitan.

Câțiva funcționari dela gara din apropiere au soțiile lor încă au asistat la

serviciul divin, acestia din curioșitate, ca să vadă ce pot să-lăh tanitók, dar corul învătoreșc i'a captivat, așa că mai mulți îngi s'au exprimat, că nu s'au așteptat la așa ceva.

La finea serviciului dl preot local George Repede a ținut o cuvîntare ocațională, relevînd cauza și momentuositatea adunării învătătorilor de azi. A vorbit poporul despre biserică și școală, cele mai scumpe comori. A arătat rolul învăt., ca educător și instructor. Arăta cum numai în școală și biserică se poate crește un popor demn de a-și apăra originea, limba și religunea.

Le pune la inimă și le recomandă a se țină cât se poate de strîns de aceste două așezăminte sfînte și a sacrifica totul pentru biserică și școală.

La orele 11 a. m. ne-am întrunit în sala școlai, unde președintele despărțământului I. Pop prin un cuvînt ocațional declară adunarea deschisă.

Punctul al II-lea din program a fost prelegerea practică din geografie: Elveția, ținută cu elevii despărțământului II, de învătătorul local I. Cioțlog. Dîmisi elevii acasă, s'au cetit „Desertațiile: Disciplina în școala poporală”, de învătătorul A. Opiș și „Școala ca factor de civilizație”, de învătătorul I. Cociș.

Comisiunea însărcinată cu apredirea prelegerii practice și a disertațiunilor, le-a calificat de pe deplin succese. Raportul casarului deasemenea a fost primit și i s'a dat absolutului.

Comisiunea însărcinată cu încasarea taxelor și înscrierea de membrii noi prin referentul A. Strola raportează, că s'au încasat taxele dela toți membrii ordinari prezenți; apoi s'au înscris ca membrii noi: George Repede, paroch în Homorod, membru fondator cu taxă de 40 coroane; George Spornic, paroch în Cohalm, membru ajutător solvind 2 coroane; I. Haizea, curator, I. în Cohalm, membru ajutător solvind 1 cor.; Nicolae Pora, curator I. în Homorod, membru ajutător solvind 1 coroață; A. Boeriu, croitor în Homorod, membru ajutător solvind 1 coroață; I. Bănușiu, învătător, membru ajutător solvind 1 coroață; G. Borcean, măsar în Cohalm, membru ajutător; I. B. Magdun, curator bisericesc în Cohalm, membru ajutător solvind 60 bani; I. Z. Borcean, curator bisericesc în Cohalm, membru ajutător solvind 40 bani; I. Popa, curator bisericesc în Homorod, membru ajutător solvind 1 cor.

Tuturor acestora adunarea la propunerea referentului comisiei le e primită mulțumită.

Celelalte puncte din program asemenea au fost pertractate și desbătute în bună ordine și armonie, așa că adunarea a fost la culmea chemării, discuțiile calme și instructive.

Între altele mai amintesc, că sau reales de nou prin vot secret oficialii desp.; ear adunarea de primăvară la invitare învăt. Făgărașan se va țină în Iaș cu ocaziunea esamenului. Ca disertanți s'au înștiințat Cornel Langa, învătător în Veneția-inferioară și I. Cioțlog, învătător în Homorod.

La orele 5 d. a. finindu-se adunarea, am mers cu toții la casa harnicului curator-primar Nicolae Pora, unde am luat masa.

Aici toastele încă nu au lipsit. Primul l-a rostit cu avînt și însuflețire, președintele I. Pop pentru Excelența Sa metropolitul Victor Mihályi, patronul reuniunii și părintele nostru. A. Strola a vorbit pentru dl vicar I. Macaveiu. Părintele Repede a vorbit pentru învătătorii g. a.

AVIS.

Domnii membri ai clubului municipal român din comitatul Sibiu se invită prin aceasta la o conferință, care se va țină Luni, în 9. n. l. o. la 5 ore seara în casina română din Sibiu. La ordinea de zi s'unt obiectele, cari se vor pertracta în proxima congregație, în special alegerile.

Sibiu, în 5. Dec. n. 1901.

Biroul clubului municipal: Ioan Preda, Dr. N. Vecerde, pres. secr.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Săcui și „Albina“.

„Revista Econ.“ în nrul său ultim publică următorul articol de d-nul P. Cosma, directorul „Albinei“:

Intimpinarea trimisă la „Ellenzék“, reproducă și de d-voastră în nrul premergător al „Rev. Econ.“, a apărut în nrul din 20 a. al amintitului ziar, însă mutilată de tot.

Din partea polemică nici o iotă n'a publicat „Ellenzék“, ci numai sumele trimise bărbatului nostru de încredere din Haşfalău și declarațiunea categorică, că „Albina“ nu se ocupă cu ideea de a înființa filială între Săcui.

Pe mine nu mă surprinde această atitudine a presei maghiare, pentru că ea numai pretext cerea, ca să poată mișca pe publicul și autoritățile maghiare, ca să sară într'ajutorul elementului maghiar din Transilvania împlinindu-i vre-o nouă dorință „specială“ transilvană.

De mult datează această atitudine nelocală, care prin us a devenit sistem.

Chiar și la înființarea „Emke“-i s'a agitat-o influența „Albinei“, și de atunci în continuu tot de ea se freacă nevoiașii de câte-ori le mai trebuie vre-o căpătuelă a scăpătaților foști „birtokoși“.

În toamna anului 1888, în călătorie spre Sibiu, întâlnind la o gară pe fostul meu coleg deputat, Ugron Gábor, care pe atunci agita prin ziare pentru înființarea unui mare institut hipotecar în Cluj, care să țină cont de raporturile „speciale“ ardelențești, și să împrumute proprietarilor de aici sume mai mari decât împrumută institutele din Budapesta, cari nu țin cont de aceea, că darea de pământ a „birtokoșilor“ maghiari nu poate servi drept cheie a valorii moșiei, pentru că deoparte cheia este în general cu 20% mai mică în Transilvania decât în Ungaria, ear' de altă parte catastrul s'a făcut cu conlucurarea birtokoșilor, cari și-au taxat rentabilitatea moșilor mai scăzută decât într'adevăr este, ca să plătească contribuție cât se poate mai mică, — și care între altele scrisese, că „Albina“ bucuroasă dă împrumuturi hipotecare și Maghiarilor de pe la periferiile naționale, pentru că știe că Săcuii nu vor pute fi punctuali cu plata și că va pute pune mâna pe moșile lor, ca apoi să le vândă Românilor. — I-am făcut imputarea: că „de ce scrie el nebulni de acestea, când chiar din experiență proprie știe, că nu s'unt adevărate, pentru că nu de mult chiar dînsului li venise într'ajutor „Albina“, ca să cumpere la licitație o realitate hipotecată la ea, din care numai el a avut profit?“ ear' el „mi-a răspuns: „Nu contra voastră am scris eu, ci pentru noi pentru că atât e de îndolentă această iubită a mea națiune maghiară (în ironie: „ez az én kedves magyar nemzetem“) încât ca să o poți mișca din loc trebuie să o împungi cu furca cea de fer, ca pe bivoli spărlindu-o cu pericol național din partea Românilor; dar vouă nimic nu vă poate strica aceasta, din contră numai glorie poate fi pentru voi, că ați devenit un factor economic atât de puternic încât insuflați spaima în noi.“

(Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 6 Dec. 1901. a.

Doctorand în teologie. Dl. Ioan Dobres, fost învățător în Orașe, stipendiat al arhiepiscopiei din Sibiu, a depus zilele trecute rigurosul prim (esoteric-istoric) în științele teologice, la facultatea din Cernăuți.

Societatea „Petrul Maior“ roagă pe toți acei domni, la cari din întemplantare s'ar fi aflând cărți împrumutate din biblioteca sa, ca în timp de 8 zile dela aceasta publicare să le reînapoieze — recomandat — per adresa: Molnar utca 20 II. 10. La cas contrar toți acei domni vor fi provocați publice cu numele. Comitetul societății, cu stimă Octavian Popp, v. pres. Const. Flămând, secretar.

Amicul cauzei meseriașilor nostri, dl. Aurel Popp, funcționar la eforia spitalelor civile din București, a făcut o nouă plăcută surprindere „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ administrând la fondul de 20 bani creat în scopul acquirării unei case cu încă de vînzare suma de 25 franci, dăruită de următorii: Leopold Potzak 5 lei; I. G. Pompiilian, arhitect 3 lei; Ghică Georgescu, Efraim Lebovitz, N. N. C. Velicu, Mihail Brătescu, Aurel Popescu, dela fișare câte 2 lei; I. B. Iancoviciu, Mih.

D. Botez, I. Nitescu, I. Căplescu Poenaru și Oskar Späthe, dela fiecare câte un leu.

Demonstrații studențești în Lemberg. În urma spiritului neliniștit, ce dominează încă între studenții din Lemberg, prelegerile ce erau să-și ia începutul alături, s'au amînat cărăși. Peste 400 de studenți Ruteni și-au înscinuat în crîș esirea în corpore dela universitate. Rectorul a respins declarația aceasta cu observarea, că studenții singuratici pot eșei, nu însă ca corporațiune.

În Cernăuți au ținut studenții ruteni adunare populară, în care au enunțat pretenția unei universități rutene în Lemberg. Au votat apoi încredere demonstrațiilor din Lemberg, asemenea colegilor universitari din Cracovia și Leoben.

Tot aci amintim, că peste o mie de femei din Lemberg au ținut adunare de protestare contra persecuției femeilor și băleților poloni din Frusia.

Vanitate supremă. În teatrul Drury-Lane din Londra s'aranjat zilele aceste un mare matinee în favoarea societății teatrale. Și-au oferit concursul cei mai distinși actori și actrițe ale Londrei. Toți s'au prezentat la producție, afară de doamna Kendal, din pricina căreia s'a făcut confuzia. După actual prim vine o scriitoare explicativă dela bărbatul actriței, în care zice:

Nevasta mea nu a luat parte la producție din pricina, că pe afigurii numele actrițelor Beerbohn Thes și Charles Wyndham au fost tipărite cu litere mai grase. — Până unde merge vanitatea!

Pentru Academia-Română. Dl. Grigoriu, membru la curtea de apel din Iași, mort de curînd, și-a lăsat întreaga avere, care se ridică la peste 300.000 lei, Academiei-Române.

Lerum anti-tifoid. Scriseseam și noi într'un rînd că D-rul Chantemesse din Paris, elevul lui Pasteur, a descoperit un serum anti-tifoid. Din Paris s'are acum, că serumul s'a dovedit atât de bun, încât să folosească în toate spitalele de acolo. Până acum s'au făcut injecții la 185 de bolnavi, dintre cari numai 6 au murit.

Călătorie într-o ladă. Un curios caz s'a anunțat din New-York. Zilele aceste a sosit în port vaporul Palatia. Când s'a descărcat transportul, dintr-o ladă bătută cu cui s'au auzit gemete înăbușite. Imediat au desfăcut suspectul transport și au dat de un om leginat de foame și de sete. Pasagerul secesionat e din Budapesta, îl cheamă Ioan Bok și a făcut drumul în ladă în 15 zile.

Jack spintecătorul redivivus. După modul înfricoșătorului Jack continuă acum spintecările un neunoscut în Kiel. Jertfele s'unt deopotrivă bărbăți și femei. Autoritățile cercetează energia.

Esposiție la Turin. În anul viitor va avea loc la Turin, în Italia, prima esposiție internațională a artelor decorative moderne.

Cu ocazia acestei esposiții, la care vor fi reprezentate mai toate statele europene, vor avea loc în Turin și numeroase sărbări și ceremonii, între cari inaugurarea monumentului principelui Amadeu de Savoia și a ilustrului Galileo Ferraris. Tot în timpul esposiției se va ține congresul internațional al proprietății industriale, al 2-lea congres al învățămîntului industrial și comercial din Italia și un congres de chimie aplicată.

Ghete efține. „Gazeta Trans.“ scrie: S'au vîzut până acum ghete bune cu prețul de 4 fl., ba chiar și cu 3 fl. 50. Dar de ghete cu 50 or. încă nu s'a auzit. Aseară pe la orele 7 se prezentă într-o mare prăvălie de încălțăminte din Brașov un tînr bine îmbrăcat și-și alese o pereche de ghete de piele rusească. Neavînd bani la sine, luă cu el un băiat de prăvălie, spunînd, că are să-și plătească acasă. Pe drum în strada castelului, în fața casei nr. 44, mîsterul viră mîna în buzunar și scoțînd o coroană trimite pe băiat să i-o schimbe. Când s'a întors băiatul, caută mîsterul de unde nu-i...

Proces pentru tun. N. W. T. scrie, că o fabrică de arme din Germania a intentat proces contra fabricii de tunuri Krupp pentru atacarea dreptului de patent. Fabrica piritoare susține, că tunurile Krupp s'unt imitații tunurilor Eberhard, proprietatea ei. Se așteaptă cu mare interes rezultatul procesului.

Moarte în valuri. O sguuitoare nenorocire s'a înscinplat zilele aceste lângă comuna Cucutuh din com. Solnoc-Dobăca. Femeia Tereza Pap cu doi băieți ai sei mititei voia să treacă Soamegul cu luntrea. Când au ajuns în mijlocul rîului, vîsla s'a strimțorît într-o stîncă din fundul rîului, valurile repezi au răpit luntrea și au mînat-o sub roatele unei mori. Toți trei s'au înecat.

Daruri pentru copii. Domnul Ignat Borza, cantiner în Alba-Iulia, a dăruit pentru pruncii mai săraci din comuna sa natală Berchiș cărți de școală în preț de 28 cor. 49 bani.

Monumentul milenar făcut pe vîrfurile Françoise Iosif din Carpații nordici a fost dărîmat de neunoscuți, pe a căror urmă n'au ajuns încă autoritățile din Leutschau.

Puscături de revolver. În Derecske (Bihor) e vîștea de altfel liniștită, numai că de o bucată de timp lăcoace s'au spart prea multe ochiuri de tearestră prin gloanțele de revolver. Într-o seară au puscăat asupra plugarului frunț Széplaki, care ședea la masă. Din norocire a fost numai ușor rănit. Cu-rînd după aceea s'a puscăat asupra juralului Gombos; glonțul a trecut pe lîngă capul lui, fără să-l atingă. Învățătorului i'a găurit un glonț haina, dar nu și pielea. Aceste atentate se adu-n în legătură cu cererea pentru comasare, pe care o dorește unul din sat. Gendarmeria s'a înmulțit în comună, aceasta a cerut însă o companie de soldați.

Populația Germaniei. Ziarul „Reichsanzeiger“ publică rezultatul definitiv al recensămîntului dela 1 Decembrie 1900 pentru întregul imperiu german. După acest recensămînt populația Germaniei numără 56,367,178 persoane, din cari 27,737,247 bărbăți și 28,629,931 femei. Dela 1 Decembrie 1885 populația s'a înmulțit cu 4,087,277 (7.82%) și anume bărbății cu 2,075,997 (8.09%) femeile cu 2,011,280 (7.56%). Întinderea imperiului este stabilită în 540,740 chlm.

ECONOMIE.

Știri din piața Medias. Grâu, hl. 10.50—11, secară 7.—70, orz 8.—8.50, ovăș 5.50—6, cucuruz 7.50—8, fasole 7.50—8 cor. Ouă 3 buc. 20 bani.

Bursa din Budapesta. Grâu, 50 chlg. 8.20—8.75, secară 6.90—7.15, orz 5.85—6.20, ovăș 7.25—7.60, cucuruz 5.45—5.54, cîn-cantin 6.25—6.35.

Piața de bani Sibiu. Galbinul cump. 11.26 20 lei (hârtie) 9.50 20 lei (argint) 9.36, lira turc. 21.40, lira engleză 23.85, marca germană 1.16, napoleonul 19, rubla (hârtie) 2.52, rubla (argint) 2.45 cor.

Rîșcoala petrilor scumpe.

De

Camile Maucclair.

(Urmare și fine).

De atunci Amina era mulțumită și îi plăcea mai mult vînzătoarea și diamantele sale. Iși alcătui o curte fantastică din giuvaerurile i cele mai frumoase.

Șese smaragde de o limpezime neimăitabilă erau pagii ei, douăsprezece opaluri erau astrologii, patru rubinuri blonde erau herolzii, șapte turcoaze domnișoarele de onoare și șapte zafiruri paharnicii ei. Și toate celelalte petricele își primară titlurile, după capriciul ei. Și le vorbea și le săruta cu pasiune.

Când veni a treizecea zi după omor, Amina se împodobi cu toate giuvaerile ei și merse pe malul mlaștinei tăcute și rise foarte tare timp îndelungat zicînd: „Fii cumințe, că am să viu ear' să te vîz“.

Ac-lași lucru îl mai făcu încă de 5 ori.

La a șaptea-oră, ea se ba jocorească pentru ultima-oră și mai mult pe acela ce o iubea, își puse toate giuvaerurile, alese haina cea mai bogată și calul cel mai frumos de ceremonie și merse singură la locul de înfălințe.

Acolo începă a ride foarte tare, strigînd pe mort.

În picioare între stufări și mărăcini, înfășurată în haina-i verde, părea un șerpe gigantic, ear' risul ei guera.

Nimic nu tresări de veselie-i sacrilige, și ea se pregătea a se reîntoarce, când simți o atingere pe braț.

Privi și văzu că o brătară se desfăcea; Era o viperă de aur, cu ochii de rubin, încolăcită de șapte ori pe mîna ei. Dar aceste încolăcături începură a mișca și vipera de aur se descolăci, aluneacă și se îndreptă spre apă.

În același timp Amina simți oșva mișcându-i pe frunte. Puse mîna și simți o frecătură de petricele. Era un fluture de mîrgăritare cu aripi de diamante, care sbura până în mijlocul apei.

De pe pieptul ei o lighioană de po-veste, făcută din argint și filde și smaragde, se mișcă, sfîrșîmă, micul lanțior și scăpă din degetele, închise ce voiau să o reție.

Amina vîză pe mîinile ei niște pete mari de sînge și scoase un tipăt de

groază și mînie vîzînd că pîrul greu i-se topea înocet, înocet într'un lac de sînge, care curgea jos pe iarbă.

Marile flori brodate în ametiste ce-i împodobeau haina, se desprinsă și pîrură deodată că ar fi răsărit din pămînt în dreapta și în stînga.

Unui căte unul, toate giuvaerile și petricelele dispărură.

Amina fu cuprinsă de un rîs nervos, care se sfîrși în suspine de groază. Se întoarce că să plece, dar calu-i dispăruse în întuneric.

Simți atunci frigul furisîndu-i se pe carne, căci și hainele o părăsiau, tăindu-se în fîșii, ca niște șerpi lungi căzînd solz cu solz. Și Amina rămase goală.

Pe apă, toate giuvaerurile ei adunate se resbunau.

Atunci Amina scoase un ultim țipăt și se repezi în mlaștină, ca să-și reie curtea-i rîșcolată.

Asfel sufletu-i sîebatic se reîntoarce în ceața pădurilor, ce o născuse în vinele patriei ei suterane.

Și mlaștina a rămas blăstămată și când azi după veacuri, vre-un călător dus pe gânduri în fața frumuseții sale se oprește, vede lîund în outele apei și pe marginile folior lungurețe zimbutul ironic al giuvaerelor rîșcolate.

Bioblografie.

„Călinarul Poporului“.

— Voci de presă. —

Asupra „Călinarului Poporului“ pe 1902 ziarele noastre se pronunță foarte favorabil. Dăm azi două păreri din două ziare:

„Familia“.

În „Familia“ din Orade un anonim E. Doda, făcînd istoricul de 16 ani al Călinarului, în care se constată, că „Călinarul Poporului“ a progresat mereu, referitor la noul Călinar — al 17-lea — scrie următoarele:

În estan, earăși a fost primul și mi-se pare că tot primul va rămănea și după calitate.

Are și în estan 13 ilustrații, dintre cari relevă portretele: Dr. Teodor Mihal, avocat din Dej, Florian cav. de Porcius, general Candiano Popescu, apoi pe Crispi, Krüger, Mac-Kinley, și în fine costume naționale, zidiri monumentale și biserici.

Cuprînsul literar e pe cît de bogat, pe atît de variat și naționalist în toate. Începe cu „Cele 10 porunci ale Românilor“ și sfîrșește cu „Cele 10 porunci ale economului de vite“.

Printre aceste decaloguri găsim vre-o 10 pagini de Cosbuc și o dragă lășă idilă de Maria Cunțanu. Apoi: Împărăteasa înțeleaptă, poveste de Dum Stănescu. „Ungurii din Ujfalău“, de I. Căndea va fi de sigur cu plăcere citită de Românișii nostri. „Gaiunia“, ce urmează, e o alegorie destul de străvezie cu tendențe politice. În aceeași direcțiune bate și Octavian, în poezia sa „Domnului să ne rugăm“. Rar se cetește versuri așa de frumoase și așa de oarzan românești. „Popa care știe cartea“, de V. A. Urechă — autor predilect al „Călinarului“ e frumoasă, dar are prea multe moldovenisme, neînțelese la noi.

„Răvașul nostru“ e făcut în forma cea veche, bine împărțit, dar mai vast ca ori-cînd; cuprinde 37 pag. Ca „răvaș“ se pare prea lung.

Interesanti sînt articolele instructive economice: „Băncile noastre și împrumuturile sătenilor“, de V. C. Osavad, articol din care toți putem învăța.

Mai interesant dintre toate mi-se pare articolul: „Bucătaria țărânului“, de Ana Florea, învățătoare. Este specialitatea călinarului din estan. În acest valoros articol cititoarele află îndrumări foarte bune cum se fearbă câte-o mîncare mai bună, mai nutritivă și cu puțină cheltuială. Nici în foile populare, nici în cărți nu s'a insistat la noi în această direcțiune. Și Doamne de trebuită e. Chestiunea culinei țărânului e o chestiune de viață și vitalitate.

Fie ca harnica învățătoare să fie imitată de colegele sale, ear' țărancele române să favețe din scrierile lor.

Ear' estimați cititori și cititoare ai „Familiei“ noastre vor înțelege acum de ce mi-e prieten mie „Călinarul Poporului“, și de ce cred eu, că toți inteligenții nostri, cari propagă astfel de cărți, s'arvîngă un adevărat apostolat cultural și național în mijlocul poporului românesc.

E. Doda.

„Întreaga“.

„Întreaga“ scrie: „Călinarul Poporului“. Cu primii fulgi de neață a venit la noi lășitul călinar, care apare acum în anul al XVII. bogit și variat ca totdeauna, are mai multe ilustrații frumoase, scoase mai ales din lumea românească.

Tragedia Calvarului, de abb-

Henry Bolo, tradusă în românește de membrii societății de lectură „Inocențiu Micu Clain“ a teologilor din Blaj. Edit. societății tipar „Tipografeia“, societ. pe acțiuni în Sibiu. Preț: 2 coroane, pentru România: 3 lei.

În această scriere se tratează, într-o concepțiune originală și într'un stil superb, divina tragedie a Mântuitorului. E o lectură, ce înalță fiecare suflet creștinesc, obicînit a simți și gîndi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că nici nu e traducere. Un limbaj verde românesc, în felul scripturilor sfinte, este caracteristica eselenței traducerii, care face onoarea tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e așa de evidentă, încât ni-se pare că unul singur a făcut întreaga traducere.

Înfrățirea tehnică nu desminte reputațiunea bună a atelierului „Tipografeia“ noastră. Ear' broșurarea în stil antic, franțuzesc li dă o formă originală și atrăgătoare. Învîșul e de hîrtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești o carte cu înfrățirea așa de elegantă, demnă atrăgătoare.

Un volum de poezii. Doamna Alexandrina I. Matey, cunoscuta noastră patrioată, care locuiește de mai multă vreme în Graz, a scos un volum de poezii în limba germană intitulat „Allerseelen“. Se poate procura dela autoar, Graz, Humboldstrasse 30, etagiul 2.

Călătorile patriarhului Marcie de Antiochia în țările române (1653—1658), teză pentru licență în istorie, de Emilia Cioran. București, stabilimentul grafic I. V. Sococ.

„Versuri“ de Demetrius. Un drăgăș volum de poezii a apărut în ediția asociațiunii „Arta“ din Buzău, cu titlul simplu de mai sus; autorul anonim Demetrius este un tînr originar din Transilvania. Volumul acesta este începutul publicării unui șir de lucrări ale scriitorilor nostri tineri. Prețul volumului de 160 pag., hîrtie fină, 4° este numai 2 lei. Se află de vînzare la tipografia „Crucea“ în Buzău, precum și la librăria noastră.

„Geografia comitatului Brașov, precedată de elementele introductive în geografia universală, pentru școalele populare anul III. de școală, de Ioan Dariu, cu mai multe figuri intercalate în text împreună cu mapa comitatului Brașov“ este titlul cărții apărute zilele aceste în editura librăriei Ciurus în Brașov.

Deși materialul cuprins în acest manual este redus la strictul necesar ce se poate lua în clasa III. din geografie, cuprinde o mulțime de date neapărat de lipsă despre fiecare comună. Preț 40 bani.

„Confecționarea pălărilor de paie“, de D. Popescu, învățător, ediția III. București, 1901. Cu multe figuri. E una din eselențele cartic-ile cari compun biblioteca populară a administrațiunii domeniului coronei.

— **Dicționar germano-român** pentru țara școlă și conversațiune, de T. Alexi. Ed. V. Editura libr. H. Zeidner, Brașov, 1901. Preț 3 cor. 60 bani (4 lei). Cuvintele cumpuse au fost subuminate celor originale cu mai mare severitate și spațiul câștigat astfel a folosit pentru explicări raseologice și intercalarea de vorbe nouă.

Scriitori către plugari, de Constantin Sandu, diplomat al școlii de agricultură dela Herăstrău.

Este o broșură a bibliotecii populare a administrației domeniului coronei. Administrațiunea domeniului coronei a edat până acum 19 broșuri pentru țărani, de cuprins mai cu seamă economic. „Scriitori către plugari“ este broșura sau carticica a XIX-a și e împodobită cu portretele MM. LL. Regele și Regina și cu mai multe ilustrații în text.

Carticica cuprinde mai multe capitole economice, instructive, d. e. Pluguri. — Arături. — Grape. — Sămînțatul. — Despre fînațe etc., scrise toate în limbaj ușor, popular.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sâmbătă, 7 Decembrie.

„Kabale und Liebe“.

Tragedie în 5 acte de Frideric Schiller.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan.

Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: Iosif Marxhall.

